

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Szeja Jan

Author: Jacek Lyszczyzna

Citation style: Lyszczyzna Jacek. (2007). Szeja Jan. W: J. Lyszczyzna, D. Rott (red.), "Słownik pisarzy śląskich. T. 2" (S. 144-145). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

A. Szypulski. TV 1978; A. Siekierski: *Tego domu już nie ma*. Adaptacja filmowa *Pactorki jednego różańca*. K. Kutz, 1979; A. Siekierski: *Blisko, coraz bliżej*. Scenariusz serialu telewizyjnego w 16 odcinkach. TV 1983; Idem: *Odwiedziny*. Katowice 1990.

Z. Hierowski: *Nowy autor ze Śląska*. „Życie Literackie” 1961, nr 26; R. Samsel: *Ocalenie*. „Poglądy” 1961, nr 4; W. Nawrocki [rec.]. „Zaranie Śląskie” 1962, z. 1; *Słownik współczesnych pisarzy polskich*. T. 3. Warszawa 1963; M. Fazan, W. Nawrocki: *Katowickie środowisko literackie w latach 1945—1967*. Katowice 1969; S. Wilczek: *Środowisko literackie Katowic*. Katowice 1978; *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury*. Red. J. Czachowska, A. Szałagan. T. 5. Warszawa 1994; B. Lubosz: *Alfabet Śląski*. Katowice 1995; M. Fazan: *Próba czasu. O pisarstwie Albina Siekierskiego w 10. rocznicę śmierci*. „Śląsk” 1999, nr 2; K. Heska-Kwaśniewicz: *Taki to mroczny czas. Losy pisarzy śląskich w okresie wojny i okupacji hitlerowskiej*. Katowice 2004.

Jolanta Szcześniak

SZEJA JAN (?—?), dramaturg, działacz kulturalny, animator amatorskiego ruchu teatralnego na Górnym Śląsku.

Tworzył sztuki teatralne, popularne na przełomie wieków XIX i XX w repertuarze śląskich scen amatorskich. W latach 1896—1899 był przewodniczącym Kółka Towarzyskiego w Królewskiej Hucie, kontynuującego prace rozwiązanego w r. 1872 Polsko-Katolickiego Kasyna. W ramach działalności Kółka organizowano m.in. amatorskie przedstawienia teatralne. W okresie prezesury Szei wystawiono także sztuki jego autorstwa, jak: *Bogaty wdowiec*, *Żywoł i męczeństwo św. Barbary*, *Dwaj bracia, czyli Los dwóch sierot*, a także *Przygodę Michała*, zrealizowaną na scenie w styczniu 1898 r. z okazji zabawy karnawałowej urządzonej dla członków Kółka. Inna, znana dziś tylko z tytułu, sztuka Szei, wystawiona po raz pierwszy w 1899 r., to *Zakład o biedną wesz*. Jego utwory pojawiały się na scenach amatorskich Górnego Śląska także w latach następnych, np. *Przygoda Michała* wystawiana była do r. 1921 łącznie 15 razy, a *Żywoł i męczeństwo św. Barbary* — 11 razy.

Bibliografia

Pamiętnik 50-letniego jubileuszu Kółka Towarzyskiego w Królewskiej Hucie 1872—1922. [B.m. 1 r.]; Z. Obrzud: *Polski teatr amatorski w Chorzowie w latach 1868—1918*. „Kwartalnik Opolski” 1968, z. 1—2, s. 14—27; K. Olszewski: *Kronika teatralna Górnego Śląska (1848—1912)*. Wrocław 1979; Cz. My-

kita - Glensk: *Wydawnictwa repertuarowe na Śląsku w okresie niewoli narodowej*. W: *Książka polska na Śląsku w latach 1900—1922*. Red. M. Pa-włowiczowa. Katowice 1994; Cz. Mykita - Glensk: *Polskie życie teatralne w Chorzowie (do roku 1922)*. „Zeszyty Chorzowskie” 1996, nr 1.

Jacek Lyszczyna

SZNUROWACKI JAN (1883—1941), ksiądz, poeta, autor bajek, gawęd i monologów, tłumacz.

Urodził się 29 sierpnia w Gnojniku, wsi leżącej po czeskiej stronie Śląska Cieszyńskiego. Uczęszczał do szkoły, którą kierował Jan Kubisz. Po zdaniu matury w gimnazjum cieszyńskim (1906) rozpoczął studia teologiczne w Widnawie. W latach 1911—1912 pełnił funkcję wikarego w Brennej, a od 1912 do 1939 r. był katechetą szkół polskich w Cieszynie.

Od początku współpracował z „Zaraniem Śląskim”, w którym pomieszczał wiersze, bajki i monologi: *Do ziemi rodzinnej, Dawniej a dziś, Miłość, Mucha, Neofilologom, Wyćwika śląska, Wilk i żrebię (Bajka wcale łatwa do odgadnięcia), Murzyn, Wierzę, Odpowiedź Kasl, Na złą nutę, Nasza broń, Handerlok, To co innego, Przedały się, Klęczy pod figurą, Purpurat, Dwie — jakich wiele, Z powrotną falą* (pod pseudonimem Jasznu).

Na łamach „Gwiazdki Cieszyńskiej” ukazywały się gawędy Jury i Jónka. Sznurowacki przełożył dzieło dewocyjne Franciszka Proschwitzera *Matka Boska w roku kościelnym* (Cieszyn 1926). Jego twórczość ma charakter satyryczny, religijny i patriotyczny. Pisał o zmieniających się obyczajach śląskich, o wolności i szeroko pojętej wierze w Boga. Poruszał sprawy codzienne, a zarazem ważne, a nawet ponadczasowe. Jako gawędziarz z czułością, choć jednocześnie nie bez zacięcia satyrycznego, odmalowywał postawy Ślązaków. Zmarł 1 maja 1941 r. w obozie koncentracyjnym w Dachau.

Bibliografia

Wiersze: „Zaranie Śląskie” 1907—1908, z. 2—3; 1908—1909, z. 1—4; 1911—1912, z. 2—4.

L. Miękina, E. Rosner: *Pisarze Ziemi Cieszyńskiej*. „Głos Ziemi Cieszyńskiej” 1964; W. Ogrodziński: *Dzieje piśmiennictwa śląskiego*. Oprac. L. Brożek i Z. Hierowski. Katowice 1965, s. 395.

Krzysztof Billiński